

DECYZJA RADY (WPZiB) 2023/162
z dnia 23 stycznia 2023 r.
w sprawie misji Unii Europejskiej w Armenii (EUMA)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 42 ust. 4 i art. 43 ust. 2,

uwzględniając wniosek Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W dniu 6 października 2022 r. przy okazji posiedzenia Europejskiej Wspólnoty Politycznej, które odbyło się w Pradze, Republika Armenii i Republika Azerbejdżanu potwierdziły swoje zaangażowanie na rzecz Karty Narodów Zjednoczonych i deklaracji z Ałma-Aty z dnia 21 grudnia 1991 r., w której oba państwa uznają integralność terytorialną i suwerenność drugiej strony.
- (2) W piśmie otrzymanym przez Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa (zwanego dalej „Wysokim Przedstawicielem”) minister spraw zagranicznych Republiki Armenii zwrócił się do Unii o rozmieszczenie cywilnej misji w Armenii w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony (WPBiO).
- (3) W dniu 19 stycznia 2023 r. Rada zatwierdziła koncepcję zarządzania kryzysowego dotyczącą możliwości utworzenia cywilnej misji w dziedzinie WPBiO w Armenii. Misję tę należy zatem utworzyć.
- (4) Komitet Polityczny i Bezpieczeństwa (KPiB) powinien sprawować – w ramach odpowiedzialności Rady i Wysokiego Przedstawiciela – kontrolę polityczną nad misją w dziedzinie WPBiO w Armenii, zapewniać jej kierownictwo strategiczne oraz podejmować stosowne decyzje, zgodnie z art. 38 akapit trzeci Traktatu o Unii Europejskiej (TUE).
- (5) Należy wynegocjować i zawrzeć umowy międzynarodowe dotyczące statusu jednostek i personelu dowodzonych przez Unię oraz udziału państw trzecich w tej misji.
- (6) Misja będzie prowadzona w sytuacji, która może ulec pogorszeniu i mogłaby utrudnić osiągnięcie celów działań zewnętrznych Unii określonych w art. 21 Traktatu,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Misja

1. Unia ustanawia niniejszym cywilną misję Unii Europejskiej w Armenii (EUMA) w ramach WPBiO.
2. EUMA stanowi część wkładu Unii, jako bezstronnego i wiarygodnego podmiotu, w tworzenie bezpiecznego i stabilnego środowiska na obszarach Armenii dotkniętych konfliktami, w których poprawa bezpieczeństwa ludzkiego i normalizacja stosunków między Armenią a Azerbejdżanem w terenie umożliwią dalsze postępy w kierunku ewentualnego porozumienia pokojowego.

Artykuł 2

Mandat

1. Celem strategicznym EUMA jest przyczynienie się do zmniejszenia liczby incydentów na obszarach dotkniętych konfliktami i obszarach przygranicznych w Armenii, zmniejszenie poziomu ryzyka dla ludności zamieszkującej takie obszary, a tym samym przyczynienie się do normalizacji stosunków między Armenią a Azerbejdżanem w terenie.

2. W tym celu misja przyczynia się do budowy zaufania między Armenią a Azerbejdżanem w sposób utrzymujący jej wiarygodność jako bezstronnego podmiotu, poprzez:
 - a) obserwację dzięki prowadzeniu rutynowego patrolowania oraz składanie sprawozdań dotyczących sytuacji w terenie i wszelkich incydentów związanych z konfliktem w celu zapewnienia szczegółowej wiedzy na temat sytuacji w zakresie bezpieczeństwa;
 - b) przyczynianie się do bezpieczeństwa ludzkiego w obszarach dotkniętych konfliktem między innymi dzięki gromadzeniu informacji poprzez doraźne patrolowanie i składanie sprawozdań na temat sytuacji, w których ze względu na bezpośrednie lub pośrednie skutki konfliktu zagrożone jest życie i podstawowe prawa człowieka;
 - c) w oparciu o działania, o których mowa w lit. a) i b), oraz poprzez jej stałą i widoczną obecność w terenie, przyczynianie się do budowania zaufania między ludnością Armenii i Azerbejdżanu oraz, w miarę możliwości, między władzami tych państw, w celu wspierania pokoju i stabilności w regionie.
3. W planowaniu strategicznym i operacyjnym, działaniach i sprawozdawczości misji w pełni uwzględnia się i aktywnie propaguje międzynarodowe prawo humanitarne, prawa człowieka i zasadę równości płci, ochronę ludności cywilnej, a także programy działań określone w rezolucji Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych (RB ONZ) nr 1325 (2000) w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa, rezolucji RB ONZ nr 2250 (2015) w sprawie młodzieży, pokoju i bezpieczeństwa oraz rezolucji RB ONZ nr 1612 (2005) w sprawie dzieci w konfliktach zbrojnych.

Artykuł 3

Struktura dowodzenia i organizacja

1. Misja, jako operacja zarządzania kryzysowego, ma jednolitą strukturę dowodzenia.
2. Dowództwo misji znajduje się w Armenii.
3. Struktura misji jest zgodna z jej dokumentami dotyczącymi planowania.

Artykuł 4

Dowódca operacji cywilnej

1. Dyrektor zarządzający Komórki Planowania i Prowadzenia Operacji Cywilnych (CPCC – ang. Civilian Planning and Conduct Capability) jest dowódcą operacji cywilnej misji. CPCC oddaje się do dyspozycji dowódcy operacji cywilnej w celu planowania i prowadzenia misji.
2. Dowódca operacji cywilnej, pod kontrolą polityczną i kierownictwem strategicznym KPiB oraz ogólnym zwierzchnictwem Wysokiego Przedstawiciela, sprawuje dowództwo i kontrolę nad misją na poziomie strategicznym.
3. Dowódca operacji cywilnej zapewnia właściwe i skuteczne wykonywanie decyzji Rady i KPiB w ramach prowadzenia operacji, w tym przez wydawanie szefowi misji, stosownie do potrzeb, instrukcji na poziomie strategicznym oraz służenie mu doradztwem i wsparciem technicznym.
4. Dowódca operacji cywilnej składa sprawozdania Radzie za pośrednictwem Wysokiego Przedstawiciela.
5. Cały oddelegowany personel pozostaje w pełnym zakresie pod dowództwem, odpowiednio, organów krajowych państwa wysyłającego, zgodnie z przepisami krajowymi, stosownej instytucji Unii lub Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (ESDZ). Organy te przekazują kontrolę operacyjną nad swoim personelem dowódcy operacji cywilnej.
6. Dowódca operacji cywilnej ponosi całkowitą odpowiedzialność za zapewnienie należytego wywiązania się ze spoczywającego na Unii obowiązku dochowania należytej staranności.
7. Dowódca operacji cywilnej, szefowie delegatur UE w Armenii i Azerbejdżanie, oraz Specjalny Przedstawiciel Unii Europejskiej w Regionie Kaukazu Południowego i ds. Kryzysu w Gruzji (zwany dalej „SPUE”) konsultują się ze sobą stosownie do potrzeb.

Artykuł 5

Szef misji

1. Szef misji, na poziomie teatru działań, przyjmuje odpowiedzialność za misję oraz sprawuje nad nią dowództwo i kontrolę. Szef misji odpowiada bezpośrednio przed dowódcą operacji cywilnej i prowadzi działania zgodnie z jego instrukcjami.
2. Szef misji reprezentuje misję na obszarze, za który ponosi odpowiedzialność.
3. Szef misji odpowiada za administrację i logistykę misji, ponosi także odpowiedzialność za mienie, zasoby oraz informacje, którymi dysponuje misja. Zadania w zakresie zarządzania kadrowego i finansowego szef misji może delegować na członków personelu misji, zachowując całościową odpowiedzialność za misję.
4. Szef misji jest odpowiedzialny za kontrolę dyscyplinarną nad personelem misji. Działania dyscyplinarne w odniesieniu do personelu oddelegowanego są podejmowane odpowiednio przez organy krajowe państwa wysyłającego, zgodnie z przepisami krajowymi, przez stosowną instytucję Unii lub przez ESDZ.
5. Szef misji zapewnia, by misja była należycie wyeksponowana.

Artykuł 6

Personel

1. W skład misji wchodzi głównie personel oddelegowany przez państwa członkowskie, instytucje Unii lub ESDZ. Każde państwo członkowskie, instytucja Unii oraz ESDZ ponoszą koszty związane z całym oddelegowanym przez siebie personelem, w tym koszty podróży do i z miejsca rozmieszczenia, wynagrodzenia, koszty opieki medycznej oraz dodatki inne niż obowiązujące diety dzienne.
2. Państwo członkowskie, instytucja Unii lub ESDZ są, odpowiednio, odpowiedzialne za reagowanie na wszelkie roszczenia związane z oddelegowaniem, zgłaszane przez członka oddelegowanego przez siebie personelu lub go dotyczące, oraz za wnoszenie wszelkich powództw przeciwko tym osobom.
3. Misja może zatrudniać na podstawie umów personel międzynarodowy i miejscowy, jeżeli wymagane zadania nie mogą zostać wykonane przez personel oddelegowany przez państwa członkowskie. Wyjątkowo, w należyście uzasadnionych przypadkach, gdy brakuje wykwalifikowanych kandydatów z państw członkowskich, można w stosownym przypadku zatrudniać na podstawie umów obywateli uczestniczących państw trzecich.
4. Warunki zatrudnienia oraz prawa i obowiązki personelu międzynarodowego i miejscowego określa się w umowach między misją a danym członkiem personelu.

Artykuł 7

Status misji i jej personelu

Status misji i jej personelu, w tym w stosownych przypadkach przywileje, immunitety i dalsze gwarancje niezbędne do realizacji misji i jej sprawnego przebiegu, stanowi przedmiot umowy zawieranej na podstawie art. 37 TUE zgodnie z procedurą określoną w art. 218 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Artykuł 8

Kontrola polityczna i kierownictwo strategiczne

1. KPiB sprawuje kontrolę polityczną i kierownictwo strategiczne nad misją w ramach odpowiedzialności Rady i Wysokiego Przedstawiciela. Rada upoważnia niniejszym KPiB do podejmowania w tym celu stosownych decyzji zgodnie z art. 38 akapit trzeci TUE. Upoważnienie to obejmuje uprawnienia do mianowania szefa misji na wniosek Wysokiego Przedstawiciela oraz uprawnienie do wprowadzania zmian w planie operacji (OPLAN). Uprawnienia do podejmowania decyzji dotyczących celów i zakończenia misji nadal należą do Rady. Decyzje KPiB dotyczące mianowania szefa misji publikuje się w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

2. KPiB przedstawia Radzie regularnie sprawozdania.
3. KPiB otrzymuje sprawozdania od dowódcy operacji cywilnej i od szefa misji dotyczące kwestii objętych zakresem ich odpowiedzialności regularnie i stosownie do potrzeb.

Artykuł 9

Udział państw trzecich

1. Bez uszczerbku dla autonomii decyzyjnej Unii i dla jej jednolitych ram instytucjonalnych, państwa trzecie mogą zostać zaproszone do wniesienia wkładu w misję, pod warunkiem ponoszenia przez nie, w stosownych przypadkach, kosztów oddelegowanego przez siebie personelu, w tym wynagrodzeń, ubezpieczeń od wszelkiego rodzaju ryzyka, diet dziennych oraz kosztów podróży do Armenii i z tego kraju, oraz wnoszenia stosownego wkładu na pokrycie bieżących wydatków misji.
2. Państwa trzecie uczestniczące w misji mają te same prawa i obowiązki co państwa członkowskie w odniesieniu do bieżącego zarządzania misją.
3. Rada upoważnia niniejszym KPiB do podejmowania stosownych decyzji dotyczących akceptacji proponowanych wkładów oraz do ustanowienia komitetu uczestników.
4. Szczegółowe uzgodnienia dotyczące udziału państw trzecich są przedmiotem umów zawieranych zgodnie z art. 37 TUE i, w niezbędnych przypadkach, dodatkowych ustaleń technicznych. W przypadku gdy Unia i państwo trzecie zawierają lub zawarły umowę ustanawiającą ramy udziału tego państwa trzeciego w unijnych operacjach zarządzania kryzysowego, postanowienia tej umowy mają zastosowanie w kontekście misji.

Artykuł 10

Bezpieczeństwo

1. Dowódca operacji cywilnej kieruje planowaniem przez szefa misji środków bezpieczeństwa oraz zapewnia ich właściwe i skuteczne wdrażanie przez misję zgodnie z art. 4.
2. Szef misji jest odpowiedzialny za bezpieczeństwo misji i za zapewnienie przestrzegania minimalnych wymogów bezpieczeństwa mających zastosowanie do misji, zgodnie z polityką Unii dotyczącą bezpieczeństwa personelu rozmieszczonego poza terytorium Unii w ramach zadań operacyjnych na mocy tytułu V TUE, jak również z jej instrumentami uzupełniającymi.
3. Szef misji jest wspierany przez funkcjonariusza ds. bezpieczeństwa misji, który podlega szefowi misji i pozostaje również w ścisłym stosunku służbowym z ESDZ.
4. Przed objęciem funkcji personel misji uczestniczy w obowiązkowym szkoleniu w zakresie bezpieczeństwa, zgodnie z OPLAN. Personel ten uczestniczy również w regularnie organizowanych przez funkcjonariusza ds. bezpieczeństwa misji szkoleniach aktualizujących w teatrze działań.

5. Szef misji zapewnia ochronę informacji niejawnych UE zgodnie z decyzją Rady 2013/488/UE ⁽¹⁾.

Artykuł 11

Komórka Monitorująca

Do celów przedmiotowej misji należy uruchomić Komórkę Monitorującą.

Artykuł 12

Uzgodnienia prawne

Misja ma zdolność do nabywania usług i towarów, do zawierania umów i porozumień administracyjnych, do zatrudniania personelu, do posiadania rachunków bankowych, do nabywania i zbywania aktywów i do regulowania swojego zadłużenia, a także do występowania jako strona postępowania sądowego – odpowiednio do potrzeb związanych z wykonaniem niniejszej decyzji.

Artykuł 13

Uzgodnienia finansowe

1. Finansowa kwota odniesienia przewidziana na pokrycie wydatków związanych z misją w okresie pierwszych czterech miesięcy od daty wejścia w życie niniejszej decyzji wynosi 8 103 590,82 EUR. Decyzje w sprawie finansowej kwoty odniesienia na ewentualne kolejne okresy podejmuje Rada.
2. Wszystkimi wydatkami zarządza się zgodnie z przepisami i procedurami mającymi zastosowanie do budżetu ogólnego Unii. Uczestnictwo osób fizycznych i prawnych w przyznawaniu zamówień publicznych przez misję jest otwarte bez ograniczeń. Ponadto do towarów zakupionych przez misję nie mają zastosowania reguły pochodzenia. Z zastrzeżeniem uzyskania zgody Komisji misja może dokonywać z państwami członkowskimi, państwem przyjmującym, uczestniczącymi państwami trzecimi i innymi podmiotami międzynarodowymi uzgodnień technicznych dotyczących wyposażenia, usług i lokali dla misji.
3. Misja odpowiada za wykonanie swojego budżetu. W tym celu misja podpisuje umowę z Komisją. Uzgodnienia finansowe uwzględniają strukturę dowodzenia przewidzianą w art. 3, 4 i 5 oraz wymogi operacyjne misji.
4. Misja składa Komisji szczegółowe sprawozdania z działań w zakresie finansów podjętych w ramach umowy i podlega nadzorowi ze strony Komisji w tym zakresie.
5. Wydatki związane z misją kwalifikują się do pokrycia od dnia przyjęcia niniejszej decyzji.

Artykuł 14

Instrument budowy zaufania

1. Misja posiada instrument budowy zaufania umożliwiający identyfikację i realizację projektów wspierających jej zadanie na mocy art. 2 ust. 2 lit. c).
2. Ta komórka ds. projektów w stosownych przypadkach ułatwia realizację projektów realizowanych przez państwa członkowskie i państwa trzecie w ramach ich odpowiedzialności oraz doradza w odniesieniu do takich projektów w obszarach związanych z misją i w ramach wspierania celów tej misji.

⁽¹⁾ Decyzja Rady 2013/488/UE z dnia 23 września 2013 r. w sprawie przepisów bezpieczeństwa dotyczących ochrony informacji niejawnych UE (Dz.U. L 274 z 15.10.2013, s. 1).

3. Misja jest upoważniona do korzystania z wkładów finansowych państw członkowskich lub państw trzecich w celu realizacji projektów określonych jako stanowiące spójne uzupełnienie innych działań misji, jeżeli dany projekt:

- a) został uwzględniony w ocenie skutków finansowych dotyczącej niniejszej decyzji; lub
- b) został włączony w trakcie obowiązywania mandatu misji w drodze zmiany tej oceny skutków finansowych na wniosek szefa misji.

4. Misja zawiera z tymi państwami porozumienie, które w szczególności obejmuje szczególne zasady postępowania z wszelkiego rodzaju skargami stron trzecich dotyczącymi szkód zaistniałych z powodu działań lub zaniechań misji w związku z korzystaniem ze środków finansowych udostępnionych przez te państwa. W żadnym razie Unia ani WP nie ponoszą odpowiedzialności wobec państw wnoszących wkład za działania lub zaniechania misji w związku z korzystaniem ze środków finansowych udostępnionych przez te państwa.

5. KPiB zatwierdza przyjęcie wkładu finansowego państw trzecich na rzecz komórki ds. projektów.

Artykuł 15

Spójność unijnej reakcji oraz koordynacja

1. Wysoki Przedstawiciel zapewnia spójność wdrażania niniejszej decyzji z ogółem działań zewnętrznych Unii, w tym z unijnymi programami pomocowymi.
2. Bez uszczerbku dla struktury dowodzenia szef misji ściśle koordynuje działania z delegaturą Unii w Armenii oraz z SPUE, aby zapewnić spójność działań Unii w Armenii; w szczególności szef misji otrzymuje wskazówki polityczne od szefa delegatury Unii w Armenii w odniesieniu do stosunków z władzami Armenii oraz od SPUE w odniesieniu do stosunków między Armenią a Azerbejdżanem.
3. Ponadto, bez uszczerbku dla struktury dowodzenia, szef misji informuje szefa delegatury w Azerbejdżanie o działaniach misji oraz konsultuje się z nim w sprawach mających znaczenie dla Azerbejdżanu.
4. W stosownych przypadkach szef misji koordynuje działania z innymi podmiotami międzynarodowymi.

Artykuł 16

Udostępnianie informacji

1. Wysoki Przedstawiciel jest upoważniony do udostępniania państwom trzecim, które przyłączą się do niniejszej decyzji, w odpowiednich przypadkach i stosownie do potrzeb misji, informacji niejawnych UE wytworzonych do celów misji, opatrzonych klauzulą tajności do poziomu „CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL”, zgodnie z decyzją 2013/488/UE.
2. W przypadku szczególnej i natychmiastowej potrzeby operacyjnej Wysoki Przedstawiciel jest również upoważniony do udostępnienia państwu przyjmującemu wszelkich informacji niejawnych UE wytworzonych do celów misji, opatrzonych klauzulą tajności do poziomu „RESTREINT UE/EU RESTRICTED”, zgodnie z decyzją 2013/488/UE. W tym celu Wysoki Przedstawiciel oraz właściwe organy państwa przyjmującego dokonują niezbędnych uzgodnień.
3. Wysoki Przedstawiciel jest upoważniony do udostępnienia państwom trzecim, które przyłączą się do niniejszej decyzji, wszelkich dokumentów jawnych UE związanych z treścią obrad Rady dotyczących misji i objętych tajemnicą służbową na podstawie art. 6 ust. 1 regulaminu wewnętrznego Rady (^(*)).

(*) Decyzja Rady 2009/937/UE z dnia 1 grudnia 2009 r. dotycząca przyjęcia regulaminu wewnętrznego Rady (Dz.U. L 325 z 11.12.2009, s. 35).

4. Wysoki Przedstawiciel może powierzyć swoim podwładnym, dowódcy operacji cywilnej i szefowi misji uprawnienia, o których mowa w ust. 1–3, a także zdolność do dokonywania uzgodnień, o których mowa w ust. 2, zgodnie z sekcją VII załącznika VI do decyzji 2013/488/UE.

Artykuł 17

Uruchomienie misji

1. Misję uruchamia się decyzją Rady w dniu zaleconym przez dowódcę operacji cywilnej misji, po osiągnięciu przez nią wstępnej zdolności operacyjnej.
2. Podstawowy zespół misji czyni niezbędne przygotowania, aby umożliwić misji osiągnięcie wstępnej zdolności operacyjnej.

Artykuł 18

Wejście w życie i okres obowiązywania

1. Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem jej przyjęcia.
2. Niniejsza decyzja ma zastosowanie przez okres dwóch lat od uruchomienia misji.
3. KPiB przeprowadza ocenę strategiczną misji i jej mandatu po roku od jej uruchomienia. W stosownym czasie przed wygaśnięciem niniejszej decyzji przeprowadza się strategiczny przegląd misji.

Sporządzono w Brukseli dnia 23 stycznia 2023 r.

W imieniu Rady
Przewodniczący
J. BORRELL FONTELLES
